

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN en VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van decreet over open scholen**Definitieve goedkeuring****Samenvatting**

Dit decreet bevat het kader van de principiële verplichting voor openstelling van schoolinfrastructuur. Het maakt deel uit van de uitvoering van het door de Vlaamse Regering goedgekeurde Masterplan Scholenbouw 2.0.

Het Vlaamse schoolgebouwenpatrimonium omvat een omvangrijke oppervlakte van een geschatte 19,1 miljoen m². Demografische ontwikkelingen en de beperkte ruimte in Vlaanderen en Brussel zetten aan tot het effectief delen van schoolinfrastructuur. Maar ook de budgettaire context dwingt ons om de geïnvesteerde scholenbouwmiddelen zo efficiënt mogelijk in te zetten en zo goed mogelijk te laten renderen. Er is een groeiende nood en vraag naar beschikbare ruimte voor verenigingen, initiatieven van lokale besturen, organisaties en inwoners. Het openstellen van schoolinfrastructuur biedt een antwoord op deze evoluties. In de praktijk is openstelling geen uitzonderlijke situatie meer. Er moet dan ook verdergegaan worden op die ingeslagen weg en beleidsmatig een principiële verplichting gehanteerd worden die wordt opgenomen in een decretaal kader.

De instellingen voor gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs, de instellingen voor deeltijds kunstonderwijs en de instellingen voor het volwassenenonderwijs, kunnen slechts beroep doen op de investeringsmiddelen van AGION en het GO! voor de aankoop, nieuwbouw en renovatie van schoolinfrastructuur, als deze infrastructuur wordt opengesteld voor derden volgens de decretale bepalingen. De openstelling betreft ruimten en gebouwonderdelen die zich in alle redelijkheid kunnen lenen tot openstelling na de schooluren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Inhoudelijk structuurelement

Onderwijsinfrastructuur

Beleidsdoelstelling

Evolueren naar multifunctionele infrastructuur

(Beleidsnota overkoepelende strategische doelstelling 4, operationele doelstelling 4.4

Masterplan Scholenbouw 2.0 overkoepelende strategische doelstelling 4, operationele doelstelling 4.1 'Principiële verplichting voor openstelling schoolinfrastructuur')

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Voor het voorontwerp van decreet over open scholen werden de volgende adviezen verkregen:

- Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/380 van 3 november 2022.
- Het JoKER-advies van 25 oktober 2022.
- Advies van Inspectie van Financiën op 22 november 2022.
- Begrotingsakkoord op 13 december 2022.
- De (eerste) principiële goedkeuring op het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting werd verleend op 23 december 2022.
- Het advies van de Vlor werd verleend op 26 januari 2023.
- De tweede principiële goedkeuring op het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting werd verleend op 17 februari 2023.
- De Raad van State verleende haar advies nr. 73.161/1 op 18 april 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Overeenkomstig de tweede principiële goedkeuring van 17 februari 2023, is advies ingewonnen bij de Raad van State.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Wat de artikelsgewijze bespreking betreft van het voorontwerp van decreet, wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het voorontwerp van het decreet, die als bijlage bij deze nota is gevoegd.

Op 18 april 2023 verleende de Raad van State haar advies over het voorontwerp van decreet over open scholen. Het advies is opgenomen in bijlage.

In artikel 2, 1° en 2° wordt de terminologie aangepast volgens de suggesties van de Raad van State.

De Raad van State formuleerde tevens een opmerking met betrekking tot het gebruik van de term “inrichtende macht” in artikel 4. Ingevolge de suggestie van de Raad van State wordt de term doorheen het decreet vervangen door “school- of centrumbestuur”.

De Raad van State stelde voor om in artikel 4, tweede lid en artikel 7, tweede lid, in het kader van de vermelding van de reguliere subsidiëring en de reguliere financiering, in de mate van het mogelijke verder te preciseren welke bepalingen beoogd worden met de beschrijving “de geldende onderwijsregelgeving”. Zoals de decretale bepalingen stellen, gaat het over de klassieke wijze waarop een beroep gedaan wordt op de financiële middelen voor investeringen in schoolinfrastructuur. De memorie van toelichting preciseert hierbij dat het dus niet gaat om de alternatieve financiering, zoals DBFM of huursubsidies. Om rekening te houden met eventueel toekomstige decretale regelingen die betrekking zouden kunnen hebben op de reguliere subsidiëring of reguliere financiering, en dus te vermijden dat een specifieke verwijzing naar welbepaalde artikels van een welbepaald decreet, op termijn een beperkende of gedateerd effect zouden ressorteren, wordt geopteerd om de oorspronkelijke omschrijving te behouden.

Ten gevolge van de suggestie van de Raad van State over het derde lid van artikel 4, over de dossiers waarvoor AGION optreedt in naam van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, wordt een toevoeging opgenomen in de memorie van toelichting bij artikel 4.

De Raad van State formuleerde een suggestie om een verduidelijking te integreren in de memorie van toelichting, over de betekenis van artikel 4, zevende lid, wat de toepassing betreft op de bestaande subsidieaanvragen. Op deze suggestie wordt ingegaan.

De Raad van State merkt op dat de draagwijdte van het gezamenlijk beoordelingskader van het GO! en AGION, zoals vermeld in de artikelen 5 en 7, eerste lid, best zou worden verduidelijkt als het de bedoeling is dat dit gezamenlijk beoordelingskader geen verordenende bedoeling heeft. Bij deze opmerking van de Raad van State dient de bemerking gemaakt te worden dat dit beoordelingskader effectief geen verordenende bedoeling heeft. De principiële openstelling wordt verankerd in het decreet, waarbij de mogelijkheid tot openstelling minimaal onderzocht dient te worden en waarbij er voorzien wordt in een mogelijkheid voor een tijdelijke of permanente afwijking. De decretale bepalingen bevatten geen omschrijvingen wat bijvoorbeeld de minimale frequentie of intensiteit van de openstelling betreft. En het decreet bepaalt overigens dat de onderwijsinstelling beslist, in het licht van haar onderwijsvisie, de specifieke lokale behoefte en de geografische context, over de concrete invulling en de voorwaarden van de activiteiten die worden georganiseerd in het kader van de openstelling. Het gezamenlijk beoordelingskader doet daar geen afbreuk aan. Het gaat in deze om praktische richtlijnen met als belangrijke finaliteit dat er overleg is tussen AGION en het GO! over de toepassing, werkwijze en ervaringen in het kader van de principiële verplichting tot openstelling die voortvloeit uit het decreet. Er wordt een verduidelijking toegevoegd in de memorie van toelichting.

Naar aanleiding van de opmerking van de Raad van State over de bezwaartermijn tegen een beslissing dat niet aan de vereist van openstelling voldaan is, vermeld in artikel 6, §1, eerste lid, wordt de termijn op twee maanden gebracht. Op die manier is er een gelijke bezwaartermijn als de bezwaartermijn tegen een beslissing om geen afwijking toe te staan, vermeld in artikel 6, §1, tweede lid.

De Raad van State stelt voor dat de formulering in artikel 7, derde en vierde lid, met betrekking tot het GO!, zou kunnen aangepast worden zodat nauwer aangesloten wordt bij de formele beslissingsstructuur binnen het Gemeenschapsonderwijs. Op suggestie van de Raad van State wordt in artikel 7, derde en vierde lid dan ook verduidelijkt dat het de bevoegde organen zijn, overeenkomstig de bepalingen van het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs, die in het aanvraagdossier dienen te zorgen voor het opnemen van een aantal elementen.

De Raad van State meent dat artikel 7, vijfde lid van het decreet, een loutere mogelijkheid bevat voor het GO! om te rapporteren over de voorwaarden verbonden aan de tijdelijke afwijking, terwijl in artikel 5, derde lid van het decreet wordt bepaald dat AGION "de nadere voorwaarden bepaalt". Er dient echter opgemerkt te worden dat de formulering in artikel 7, vijfde lid daadwerkelijk ook inhoudt dat als er een tijdelijke afwijking wordt toegestaan, er dan ook effectief voorwaarden aan verbonden zijn. In die zin is er dus geen verschil met wat omschreven is in artikel 5, derde lid van het decreet.

Gelet op de opmerkingen van de Raad van State wordt in artikel 9 de verduidelijking toegevoegd dat de vermelde rapportering van toepassing is op de scholen die gesubsidieerd of gefinancierd werden overeenkomstig dit decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De artikelen van het ontwerp van decreet hebben geen budgettaire impact op de onderwijsbegroting.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Dit ontwerp van decreet zal na de definitieve goedkeuring worden ingediend bij het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan bijgaand ontwerp van decreet over open scholen en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te gelasten dit ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS